

אוסף סיפורים "שסב"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

ביטוח מושלם לחלפן הכספים ... [פניני פרשת השבוע]

אל האדמו"ר מהוסיאטין זצ"ל נכנס יהודי צעיר, שאותות מתח ודאגה חרצו את פניו. "רבי", אמר, "התחלתי לעבוד כחלפן כספים, כל היום אני מסתובב כשבכסי הון עצום של שטרות כסף מזומן, הכל מונח עלי בבגדיי, ואני חושש מאוד... גנבים, שודדים ושאר מרעין בישין חסרי יושר, שאני מהווה עבורם טרף קל להתעשר ברגע... מה אוכל לעשות?" הרבי הרהר מעט והשיב: "ברכת כהנים. הן הברכה מתחילה ב'ברוך' בנכסיך 'וממשיכה ב'וישמך' - וכפי שרש"י מפרש שלא יבואו אליך שודדים ליטול את ממונך... אם תקפיד לשמוע ברכת כהנים מידי יום - מובטחת לך שמירה עליונה!"

מיני אז, הקפיד החסיד לשמוע ברכת כהנים מידי יום. גם אם במניין בו התפלל לא היה כהן - היה מחזר אחר מניין אחר, לשמוע בו את הברכה, לזכות בהבטחה העילאית מן השמים לשמירה... ואכן, במשך כל השנים בהן עבד בחלפנות כספים, מעולם לא ניזוק, מעולם לא נגנב ממנו דבר, מעולם שודד לא ניסה את מזלו בכיסיו... עשרות שנים שמר על הברכה, והיא שמרה עליו, כפי שמעיד בשמו הרה"ג רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, בספרו הנפלא 'גם אני אוך'. 'כי כשהקב"ה מבטיח שמירה - יש לזה משמעות הרבה יותר מכספת, ביטוח, מאבטחים ושלל הגנות מצויות... אלה חשובים ונחוצים לחובת ההשתדלות, אבל הרבה יותר כדאי להתמגן בהבטחה עילאית שתשמור על נכסיו, לבל יגנבו, לבל יאבדו תכשיטים יקרים, לבל יהיה ביתנו יעד קורץ לגנבים'... וישמרך! - מילה אחת שמגינה טוב יותר מכל דבר אחר!"

החזית בכותל (פניני פרשת השבוע)

הסיפור הבא זכור היטב לרבים מאיתנו, חלפו מאז למעלה מחצי יובל שנים. ובכל זאת, בכל פעם שנזכרים בו, מצטמררים שוב ושוב, הלב נקרע מאימה לרגע, וגואה בהוד אה ברגע הבא...

היה זה בערב חג הסוכות, שנת תשנ"א. שונאי ישראל אשר אינם שקטים ולו לרגע, החליטו על התלקחות חריגה במתחם הכותל המערבי והר הבית, תוך שבירת שיאי הסתה וקריאות לבצע פוגרום וטבח באלפי העולים לרגל לירושלים, במהלך חג הסוכות. בירושלים הערבית הופצו כרוזים, דפים שנכתבו בדם וארס אנטישמי מהסוג הנחות ביותר. הקריאה 'איטבח אל יהוד' חזרה על עצמה שוב ושוב, הן בכרוזים, הן במואזין, והן בדרשות השייחים השונים במסגדים. לא היה צל של ספק, כי המון ערבי מופרע מתעתד להסתער במהומות דם ואש על עולי הרגל היהודיים...

בצד השני של העיר, בשכונות היהודיות הזכות והאצילות, נערכו לחג במתכונת אחרת לחלוטין. כמסורת רבת שנים אותה ייסד הגה"צ רבי מנחם מנדל גפנר זצ"ל, החלה ההיערכות למעמד ברכת הכהנים ההמונית, שנקבעה ליום שני, ד' דחול המועד, ברחבת הכותל המערבי. מודעות גדולות הוכנו, הכהנים עודכנו, חברות התחבורה הציבורית נערכו...

המידע על התכנסות היהודים ביום שני - עורר את הקיצוניים שבארגוני הטרור, להיערך למלחמה ביום זה בדיוק. כבר ימים ארוכים קודם לכן, החל ההמון המשולהב והמוסת

לאסוף אבנים גדולות, כלי ברזל וגרוטאות ואף מטעני חבלה מאולתרים, ולהביא את כל היבול העשיר להר הבית, במטרה להיערך למלחמה ביום שני. ואז, ביום שני בשעה 7:30 בבוקר, הושלך הס ברחבת הכותל והחלה תפילת השחרית. רבבות גדשו את הרחבה מפה לפה, אינם מודעים לסכנה המאיימת על ראשם, לאלפי הערבים המשולהבים המצויידים בכלי נשק, אבנים ושאר מרעין ביטחון ורק ממתנינים לאות ההתפרעות. התפילה התנהלה בשלווה, ובשעה 8:30 לערך, החל מעמד ברכת הכהנים של תפילת שחרית...

היה זה מעמד מרטיט לב. מאות כהנים עמדו, פניהם מכוונות אל הקהל, עטופים בטלית ומתנועעים בהתרגשות. מולם, עמדו רבבות יהודים מתברכים, שואפים עוד קורטוב של 'ברכה' מתנגן, 'וישמר' מתרונן, 'וישם לך שלום' מבטיח...

ברגע זה, גילה מפקד פלוגת משמר הגבול כי יותר מאלפיים ערבים כבר התקהלו בהר הבית, והחלו מובילים את האבנים וכלי המשחית, הגרזנים, הפטישים ומטעני החבלה, לכיוון רחבת הכותל. ברכיו רעדו באימה, הוא התכסה זיעה קרה, והתקשה לשמור על קור רוח כשהזעיק תגבורת, שבוששה מלבוא...

בינתיים, התפילה המשיכה לפי הקצב המתוכנן, ובכל רגע פלטו האוטובוסים עוד ועוד יהודים שבאו לזכות להתברך מפי הכהנים, בברכת הכהנים בתפילת מוסף. גם בהר הבית לא היה שקט - למעלה מאלף ערבים נוספים נענו לקריאה להגיע להר מצויידים באבנים וגרזנים, והמואזין חזר וביקש מהפורעים לבוא ולהפוך לשאהידים, כאן ועכשיו...

ברחבת הכותל, שמים בהירים פרושים, תפילה חגיגית נישאת בחלל. רבבות יהודים עומדים בתפילה, אין להם מושג מה קורה ממש מעליהם, איזו סכנת חיים נשקפת להם בכל רגע. רק תושבי הרובע היהודי שבתיהם משקיפים להר הבית ראו את ההיערכות הטרוריסטית במקום, ומיהרו להתקשר למשטרה בחרדה נוראה...

הפוגרום היה ענין של זמן, של דקות בודדות. רחבת הכותל והר הבית היו כשתי חזיתות, רגע לפני מלחמה. בצד אחד רבבות יהודים עטופים בטליתות ועוד רבבות נשים וטף, ובצד השני - ממש מעליהם, בהר הבית, למעלה משלושת אלפים ערבים צעירים חמומי מוח משולהבים אשר 'אמרו לכו ונכחידם מגוי, ולא ייזכר שם ישראל עוד'...

כשהגיעה שעת ברכת הכהנים, עין לא נותרה יבשה. רחבת הכותל דמתה לתפילת נעילה... הכהנים עמדו והשתפכו ברגש, מברכים את הקהל כולו בברכת שמירה והגנה הנחוצה להם יותר מאי פעם... הקהל עמד וקיבל את הברכה בעיניים עצומות בדבקות, מכוון עצמו לשערי השמים הפתוחים בעת הברכה השמימית הקדומה והעילאית ביותר, במקום המקודש ביותר...

קולות התפילה וברכת הכהנים, זעקות ה'וישמר' המתנגנות בניגון מסורתי, הגיעו היטב לרחבת הר הבית, בה עמד ההמון המשולהב ורק ציפה לאות היציאה לטבח. גם קריאות 'ישא השם פניו אליך' הגיעו למרומי הר הבית, והטרוריסטים המובילים כמו גם פקודיהם הזוטרים, כולם שמעו והאזינו, אך התמהמהו בלי שום סיבה... רק כשהרוב המוחלט של הציבור התפזר, אז 'נזכרו' מפקדי הטרור הערבים לתת את האות - -

בבת אחת, הפכה רחבת הכותל לאדמת מלחמה. אבנים וסלעים התעופפו, כלי ברזל חדים התרוממו באויר, מטעני חבלה ורימוני עשן התפזרו. היהודים נמלטו מהמקום בזעקות אימה, כשקולות הפורעים הערבים רודפים אחריהם: 'איטבח אל יאהוד! ג'יהאד! ג'יהאד! ג'יהאד! דדדדד - -'

בתוך דקות ספורות, הפך הכותל לחזית של ממש, שדה קרב מאולתר ומסוכן. יהודים בודדים נפצעו קלות עד שהספיקו להימלט, אך רחבת הכותל מעולם לא נראתה רע יותר

- רסיסי חומרי נפץ, פטישים וגרזנים, אבנים בכל הגדלים והצורות, הרס שאי אפשר לתאר...

בדקות הקרובות ניסו השוטרים להשתלט על המהומה המתחוללת, אך ללא הצלחה. בעזרת כלי המשחית שבידיהם הצליחו הפורעים לרדת מההר, להעלות באש נקודת משטרה, ורק לאחר שכח מיוחד הוזעק והחל בירי חי לעבר הפורעים המתפרעים, החלה המהומה להירגע...

הכותל המערבי היה נראה כשדה קטל, ועד היום, כל מי שמביט בתמונות מאותו יום נוראי - אינו מבין איך יצאו משם יהודים חיים וקיימים על שתי רגליהם. איך הסתיים האירוע באפס אבידות לצד היהודי, ובלא פחות מעשרים ואחד הרוגים בצד הטרוריסטי. הן עד הגעת הכוחות השתוללו הפורעים באין מפריע, ועד שעה קלה קודם לכן - המה הכותל ברבבות יהודים שבאו להתברך...

'אפילו אדם רואה חרב שלופה ונתונה בצווארו, משכים לבית הכנסת ושומע ברכת כהנים, ואין דבר רע מזיקו!' - מגלים חז"ל הבטחה שכדאי להכיר.

אפילו אלפי פורעים ערבים מאיימים, מכונסים משולהבים ומוסתים, מצויידים באלות, בגרזנים, בפטישים ובסלעים - אינם יכולים להזיק, אינם יכולים להרע, כי היהודים שמעו ברכת כהנים המהווה עבורם שמירה והגנה עילאית ושמיימית!

בימים כאלה, כשאימונים מתגברים מבית ומחוץ, ליהודים אין סיבה באמת לדאוג... הסיפור הזה מלמד: כל מה שצריך הוא לשמוע בברכת כהנים בכוונה, להתרכז בברכה, להקשיב למה שהכהנים מברכים. וכבר מובטחנו מהזוהר הקדוש, שבשעת ברכת כהנים יש רחמים בכל העולמות, ובאותה שעה מתהפך הדין לרחמים!

הכומר מבולטימור (גל' קבלת שבת – שבועות)

הרב חזקיהו מישקובסקי, מנהלה הרוחני של ישיבת "אורחות תורה", סיפר סיפור נפלא ומיוחד, והקדים ואמר שהוא מספר את הגרסה הכי מדויקת, ושהוא מכיר את הסיפור מקרוב. ושמענו את הסיפור מפיו, והרי הוא לפניכם כהווייתו:

בבולטימור ישנו בית ספר לילדים מחוננים בלבד, שגאוות תושבי העיר היא מי שבנו לומד שם. מנהל בית הספר הוא כומר נוצרי. יום אחד הגיע שם לבחינה ילד יהודי כבן 12, שהוריו החליטו לנסות את מזלם. מי יודע, אולי יקבלוהו למרות שהוא יהודי.

כשהגיע המועד אליו הוזמן, הגיע הילד לבית הספר ונכנס לבחינה אצל המנהל. הבחינה עברה בהצלחה, המנהל הוסיף לשאול אותו כמה שאלות לראיון קצר, ולבסוף, לאחר מחשבה של כמה שניות, שאל לו: "הפרצוף שלך גורם לי לספיקות... אתה יהודי"? הילד ידע בוודאות שאם הוא עונה שהוא יהודי, לא יקבלוהו, אך החליט לא לבגוד ביהדותו. "כן", ענה בקול רועד.

"יפה. אם אתה יהודי, אני מקבל אותך, אבל בתנאי שאני לומד אתך כל יום לאחר הלימודים כמה דקות". הילד היה המום. הוא חשב שהמנהל חומד לו לצון, אך משהעז להביט בפניו ראה שהם רציניות.

הילד הסכים לתנאי, והבחינה הסתיימה. משהגיע היום המיועד לתחילת שנת הלימודים, ליוו הורי הילד אותו לבית הספר, והוא החל ללמוד שם. הוא חשש כל היום הראשון ללימודים מפני מה שמצפה לו עם המנהל.

בסיום הלימודים, ניגש למשרד המנהל כשליבו פועם בחוזקה, ודפק על הדלת בהססנות. הדלת נפתחה, והמנהל שמח לראותו. הוא חיך לעברו וקרא לו להיכנס. היו שם כמה מורים, והוא ביקש מהם לצאת. המורים לא הבינו מדוע הם 'מגורשים' ממשרדו בגלל ילד שרק היום התחיל ללמוד כאן, אך צייתו לבקשה.

הילד התיישב, והמנהל פנה אליו: "אתה יודע אותיות א' ב'?" 'לא', השיב הילד. "בא נתחיל ללמוד". הכומר התחיל ללמוד אתו אותיות א' ב', יום אחר יום. לאחר תקופה לא ארוכה, ידע הילד לקרוא בצורה שוטפת. משלימוד הקריאה, עבר המנהל ללמדו סידור, לאחר שהילד לא ידע מה זה. גם כאן, הילד הפגין כישרונות מבורכים ולמד במהירות את נוסח התפילה. משם עבר המנהל ללמדו את רוב פרשיות החומש, אח"כ גם מהנביאים וכתובים, ועוד כמה מסכתות משה סדרי משנה.

הלימוד היומי נמשך במשך כמה שנים, כשכל הזמן בווערת הסקרנות בליבו של הילד, שכבר הפך לבחור.

כומר נוצרי אדוק, מקבל אותו בגלל שהוא יהודי, ומתמסר ללמד אותו לימודי יהדות מבלי טיפת הטפה לנצרות!. הוא לא העז לשאול את המנהל כלום מחשש שיסלקו. לאחר שגמרו כמה מסכתות נכבדות במשניות, הודיע לו המנהל יום אחד: "זהו. עד כאן אני יודע, מכאן ואילך אני יודע, אבל אתה - בתור יהודי, מחובתך לדעת. יש כאן ישיבה של יהודים בבולטימור, לך לשם, תלמד שם בכל ערב כמה שעות, ובמקביל תמשיך את לימודך גם כאן.

ואכן, בהסכמת הוריו החל הבחור ללמוד גם בישיבה ואט אט החל להתחזק בלימוד התורה ובקיום המצוות.

במקביל הוא עשה חיל בלימודיו בתיכון ולאחר תקופה הגיעו הלימודים לסיומם. בטקס חגיגי הוא קיבל תעודת גמר עם הציונים הטובים. לאחר הטקס, הוא נכנס לפרידה מהמנהל, ולאחר כמה מילות תודה על כל ההשקעה בבית הספר היוקרתי והמוצלח, החליט לשאול את הכומר גלויות: "בבקשה, שהמנהל לא יכעס. המנהל כומר או יהודי, או שניהם ביחד?" "גם גוי וגם כומר", ענה המנהל בחיך.

"אז מה פשר הדבר שהמנהל מחליט לקבל אותי בגלל שאני יהודי, משקיע מזמנו ללמד אותי לימודי יהדות במשך שנים, ועוד שולח אותי לישיבה אורתודוקסית"? "לשאלה הזו חיכיתי כל השנים", אומר לו המנהל.

"תקשיב טוב. כבר מצעירותי שימשתי ככומר. שנה אחת קיבלתי 'שנת שבתון' מהעבודה. במשך כל השנים ענין אותי מאד סוד קיומו של העם היהודי, מה מחזיק אותי כל כך הרבה שנים, למרות כל הרדיפות. הייתה את השואה שכילתה שלישי מהעם היהודי, ולמרות זאת הם פורחים ומשגשגים. יש שם אנשים בעלי כישרונות, מדענים ומלומדים בכל המקצועות, ודווקא אותם רוצים כל הזמן לכלות. זה לא יאומן!"

הכומר נשם נשימה עמוקה והמשיך, "החלטתי לבוא לארץ ישראל ולהתחקות על עקבותיו של עם זה. לא היה לי הרבה כסף, קניתי כרטיס טיסה, והגעתי לארץ ישראל, מיד שמתי פעמי לירושלים. קניתי כמה מיני מאפה להשקיט את רעבוני וצעדתי לכותל. אני מגיע

למקום, רואה את האבנים הגדולות והעתיקות, את המתפללים היהודים ואת כל המראה הנהדר.

לפתע, ניגש אלי יהודי מבוגר, מחבק את כתפיי בחום ושואל-קובע: "נכון איך לך איפה להתאכסן? יופי, אתה אורח שלי בימים הקרובים". הלכתי אחריו לכיוון ביתו והוא סידר לי חדר ודאג לכל מחסורי.

כשהגיעה השבת, ישבנו ביחד בשולחן שבת, והא דיבר שם דברי תורה, אמונה ויהדות עד לשעות הקטנות של הלילה. אני זוכר, שהדברים ריגשו אותי מאד וענו לי על שאלות רבות ששאלתי את עצמי. לאחר כמה ימי התאקלמות בהם התרגלתי קצת לאווירה, אמר לי המארח: "אני מבין שאתה חדש בארץ הקודש. יש לי כאן ישיבה ליד הכותל, בא ושם ותלמד תורה."

"אפילו עברית בסיסית אני לא יודע", אמרתי לו. "אל דאגה, עליי ועל צווארי". ובאמת, הוא דאג להצמיד לי בחור מבוגר שילמד אותי לימודי יהדות, וכך למדתי והתקדמתי, כשכל הזמן הוא עוטף אותי באהבה ובחום.

התקופה שם הייתה נפלאה מאד, אני חייב לומר. כשהגיעה ה'שנת שבתון' לסיומה, והוצרכתי לחזור לעבודתי בתור כומר, באתי לראש הישיבה להיפרד ממנו. קראו לו הגאון הרב נח וינברג (זצ"ל), ראש ישיבת "אש התורה" בירושלים.

"אני חוזר לעבודתי בחו"ל", אמרתי לו. "באתי להודות לרב מקרב הלב על כל התקופה הנפלאה שהרב דאג לי במסירות נפש, ממש כמו בן יחיד."

"במה אתה עובד", התעניין. "כומר בכנסייה בבולטימור", השבתי לו. לא צפיתי את הסערה שתתחולל בעקבות התשובה הזו. לפתע האדימו פניו, והוא הביט בי בכעס נורא.

אף פעם לא ראיתי אותו כועס כך. "מה??!! אני מבזבז שנה מחיי על כומר?! אתה לא יכול להגיד לי מההתחלה שאתה לא יהודי?! התביישתי מאד, רציתי שהאדמה תבלע אותי. לא ידעתי מה לענות לו.

הרב שתק כמה דקות, ולבסוף אמר לי: "תשמע, עשית לי עוולה גדולה וזה חטא של יכופר. אני מוכן לסלוח לך בתנאי אחד. אם במהלך השנים תמצא ילד יהודי, ותלמד אותו את כל מה שלימדתי אותך, אז תחזיר קצת את הגזלה.

חיפשתי במשך שנים רבות, עד שהגעת אתה לבית ספר לפני כמה שנים. אני הוא זה שצריך להודות לך על זה שבזכותך התכפר לי הגזל שעשיתי. תודה לך, ותודה לאלוקים שנתן לי את האפשרות הזאת". סיים הכומר את דבריו. הבחור קם ולחץ את ידו בהתרגשות, והם נפרדו לשלום כשהמנהל מבקש ממנו לשמור על קשר ולדווח על התפתחותו בלימודי היהדות.

לאחר תקופה קצרה, החליט הבחור לעלות לירושלים ולהמשיך שם בלימוד התורה הקדושה. הוריו הסכימו לו לאחר שסיפר להם את כל הסיפור.

הוא למד בישיבה המתאימה לו בירושלים, וכיום הוא זכה להיות אברך מן המניין, מדקדק במצוות קלה כבחמורה וזכה להקים בארץ הקודש משפחה לתפארת.

הכיפה האבודה [על-פי ירושלים בתפארתה]

אלו היו ימים קשים בירושלים שלפני קצת יותר ממאה שנה. מלחמת העולם הראשונה בעיצומה. התרומות להחזקת היישוב היהודי מצטמצמות, והתושבים סובלים רעב ומחסור. מחלות מתפשטות בעיר ומפילות חללים רבים. התושבים מסתגרים בבתיהם, נואשים למעט לחם. מחלונות הבתים בוקעות אנחותיהם של האומללים שלקו במחלת הכולרה, ל"ע.

דמות כפופה חומקת בזריזות בסמטאות. ההלך מחיש את פסיעותיו. זה ר' יונה לפקוביץ', מתושבי העיר העתיקה. בידיו חבילת פתקים קטנים ונייר דבק. הוא עובר מבית כנסת אחד למשנהו, ומצמיד ללוח המודעות פתקית זעירה. המעטים שפוקדים את בית הכנסת כמעט אינם מבחינים במודעה הקטנה, הכתובה בכתב-יד, שנבלעת בין שלל המודעות הגדולות ממנה. אחד המתפללים שואל את ר' יונה לפרש מעשיו. "השבת אבידה!" משיב ר' יונה, "במצוות רבי זרח ברוורמן, מורי ורבי." המתפלל מעיין היטב בכתוב וקורא לאיטו: "אבדה לי כיפה לבנה וישנה, המוצא מתבקש להשיבה לי בהקדם ויבוא על שכרו. נאום הקטן זרח ברוומן."

בפינה אחרת בירושלים, בבית הרפואה 'משגב לדך', עומד אח ליד לוח המודעות, ובוחן את מודעת הכיפה. בתימהון הוא מפטיר: "השבת אבידה על כיפה פשוטה, שאינה שווה יותר משתי פרוטות?! למה לטרונח לחפש אחריה, ועוד להבטיח שכר למוצא הישר...?" האיש מושך בכתפיו ועוזב את המקום. אחריו בא שומר בית הרפואה. גם הוא מביע פליאה: לא מצא רבי זרח במה להתעסק בימים טרופים אלה, מלבד לחזר אחרי כיפה לבנה אבודה?! השניים חולקים זה עם זה את תמיהתם, אבל בטרם הם ממצים את השיחה ונפרדים איש לדרכו, נשמע קולו של ר' יוסף-בנימין השוחט: "אל לכם להרהר אחר מעשיו של רבי זרח, כי אדם גדול הוא. מן הסתם צפון בכיפה סוד שגורם לו לתור אחריה!"

הימים חלפו והכיפה טרם נמצאה. רבי זרח - פניו נפולות וצערו גדול. הכיפה, הוא אומר לכל מי שדורש בשלומו, הכיפה האבודה אינה נותנת לו מרגוע. אחד ממקורביו, רבי אברהם-יוחנן בלומנטל שמו, החליט לשים קץ לסיפור. הוא ניגש אל הגב' שיינדל בלויא וקנה ממנה כיפה חדשה, שתפרה במו ידה. "זהו, רבי!" בישר בהתרגשות, "הבאתי לכם כיפה, וכעת תסור העצבות מכם והשלווה תשוב לשרות במעונכם." הביט רבי זרח חליפות בכיפה ובר' אברהם-יוחנן, וחיוך מריר עלה על פניו. "וכי סבור אתה שחסרות לי כיפות?! שאל אותנו בעצב." "אני זקוק לכיפה הזאת דווקא." תקווה אחת ניצתה בליבו של ר' זרח, כששמע שהאדמו"ר מללוב, רבי דוד בידרמן, הגיב למקרא הפתק: "אין לי ספק שהכיפה תוחזר לביתו!"

הזמן חלף, אך הכיפה איננה. הדבק יבש זה כבר ואיבד את כוחו. המודעות נשרו ונשמטו מן הקירות. בני ירושלים שכחו את הכיפה. רק רבי זרח הוסיף לקונן עליה. יום אחד בא סאלים הסייד, ערבי זקן מכפר השילוח, לביתו של רבי זרח. באמתחתו הייתה... הכיפה האבודה. אושרו של רבי זרח לא ידע גבול. הוא הביט בה בהשתאות. "כיצד הגיעה לידך?" שאל את האורח. האיש השפיל את מבטו. "אני רוצה להתוודות", גמגם בקול נוגה. "לפני חודשיים סיידתי את ביתך, וראיתי כי בארון הבגדים מונח נרתיק נחושת. הייתי

סבור שהוא מטמון כסף, והגנבתי אותו אל כליי. אלא שאז התאכזבתי לגלות שאין בו לא שטרות ולא יהלומים, אלא כיפה ישנה".

עבר זמן, ויום אחד הוזמנתי לסייד את ביתו של החכם הגדול (רבי דוד בידרמן). בעיצומה של המלאכה חשתי כי ידיים מטלטלות בחוזקה את הסולם שעליו עמדתי. התאמצתי לשמור על שיווי משקלי, כדי שלא ליפול ארצה, ואז גיליתי את החכם לרגליי, קורא לעברי: 'סאלים! האם הדת שלכם מתירה לגנוב?... ליבי החסיר פעימה. מיהרתי לביתי, והנה החזרתי את הכיפה לבעליה!'

ליטף רבי זרח את הכיפה היקרה והחזירה למקומה. מה סודה של הכיפה? מדוע הייתה יקרה כל-כך בעבורו...? שלושים שנה קודם לכן נפטר בירושלים רבי לייב חפץ. בשעה ששכב חולה מסר רבי יהושע-לייב דיסקין, הרב מבריסק, את כיפתו לילד אחד, וביקשו להניחה על ראשו של החולה. הילד לא הספיק למלא את השליחות, ורבי לייב החזיר את נשמתו ליוצרה. הילד לא שב לבית הרב מבריסק, כדי שלא יהיה השליח לבשר לו על הפטירה. סיפר הילד לרבו, רבי אברהם-אהרן פראג, על הכיפה שנותרה בידו. אמר לו רבו בהתפעלות: "זו כיפה בעלת סגולות"! אחרי ההלוויה השיב הילד את הכיפה לרב דיסקין. זה לקחה, ומסרה לרבי זרח. מאותו יום שמר רבי זרח על הכיפה מכל משמר. כיפה שנועדה להיטיב את מצבו של חולה, אינה ככל הכיפות. לכן היעלמותה הסעירה את רוחו כל-כך. ואכן, כיפה זו שימשה לפחות במקרה אחד להצלת חייו של חולה, כאשר רבי זרח חש אליו וחבש את הכיפה על ראשו: ההטבה הייתה מיידית.

מילה טובה II (הגדת של פסח - מקרבן לתורה (עמ' 558))

המשפיע הרב אהרן טויסיג שליט"א מספר כדלהלן:
מנהג קדום הוא, לייחד את יום ז' אדר, יום פטירת משה רבינו עליו השלום, ליום תענית וחשבון נפש לאנשי החברא קדישא. מכיון שכבוד הנפטרים דבר גדול וחשוב, ויש לחשוש שמא לא היו מושלמים בו, קבעו יום זה להתבוננות לתשובה. ומדוע נבחר יום זה דוקא, כי בקבורתו של משה רבינו התעסק הקדוש ברוך הוא בעצמו (סוטה יד), לבטח באופן משלם. ומצוים אנו ללכת בדרכיו, ובאם לאו לבקש מחילה. ועוד נהגו לערך סעודה גדולה לאחר התענית ולדרוש בה מענינו של יום.

כך הזמנתי לשאת דברים בסעודה שערכו באולם מרחק בצפון תל אביב, באזור שעוד לא היה מיושב. נעניתי ברצון. כל מה שבקשתי היה הסעה הלוך ושוב. אין בעיה, ישלחו מונית. עמדו בדיבורם. המונית הגיעה והביאה אותי לאולם. הגעתי, הסעודה כבר הסתיימה, הנואמים סיימו לדבר ונשאתי דברי. ברכו ונפרדו לשלום, ויצאתי מהאולם. כלם נכנסו לרכבים ונסעו, האולם נסגר מאחרי והאורות כבו, ונותרתי לבדי.
הרכב לא הגיע. הנהג שכח, כנראה. עמדתי לבד, בעלטה. מפעם לפעם הבליחו אורות, ומכונית עברה. היה זה לפני עדן הפלאפונים. והשעה התאחרה, כבר לאחר חצות. מה עושים, מתפללים. רבונו של עולם, תזמן לי מונית.

והקדוש ברוך הוא שומע תפלה. מונית מתקרבת. אני מרים יד והיא עוצרת. אני מתקרב: "ערב טוב לך, אדוני הנהג", אמרתי, כך צריך לפתח בדברים, "אתה פנוי, לבני ברק?" "וואלה", הוא אומר, אולי זה 'כן' בשפה שלהם... והוא ממשיך ואומר "א-לקים, שמעת את תפלתי!"

נו, מובן מאלי. אם התפלה שלי היא שהבורא יתברך יזמן לי מונית, התפלה של נהג המונית שהבורא יתברך יזמן לו נוסע. נכנסתי באנחת רוחה. האמת, שבתחלה פחדתי, כשעצר. היה לו ראש עטור תלתלים, עגילים ונזמים, כמין בריה משנה. אבל כבר אמרו (מגילה ג.) שהשדים אינם מוציאים שם שמים מפיהם...

הפעיל מונה ונסע, והיה נרגש ונסער. טפח על ההגה וקרא: "א-לקים, תודה לך!" חשבתי לעצמי: הלא אני הוא שהייתי צריך לקרוא ולהכריז: א-לקים תודה לך! אני הוא שעמדתי לבדי. בחשכה המחלטת באמצע הישימון. והנה, הנהג גלוי הראש מודה בכזה רגש!

אבל כשחזר וצעק בפעם השלישית: "א-לקים תודה לך ששמעת את תפלתי" חשתי שיש כאן דבר חריג, יוצא דפן. שאלתי בעדינות: "מה, התפללת?" אמר: "כבוד הרב, תסתכל בשעון!" הסתכלתי, קרוב לשתיים אחר חצות.

אמר: "אני עובד משמונה בבקר". חשוב מהיר הראה, שהוא עובד ברציפות כשמונה עשרה שעות!

"זה לא מסוכן. לנהג שעות כה רבות" שאלתי.

"ועוד איך!" ענה "בקושי מחזיק אני את עיני פקוחות!"

מובן שעיני חשכו לנכח ההצהרה. שאלתי: "אז למה אתה נוהג?!"

אמר: "כי משעה שמונה בבקר ועד שהגעת, לא שמעתי מלה טובה!" וסיפר: "כל היום עלו אנשים וירדו, תסיע אותי לפה ותסיע אותי לשם, שלמו והלכו, ואף אחד לא אמר: בוקר טוב, צהריים טובים, ערב טוב. תודה, שלום. אמרתי: מה זה, אני שקוף, איור?! איני אדם, רק משרת?! א-לקים, איני חוזר הביתה עד שאשמע מלה טובה. שמישהו יגיד ערב טוב. מפחד אני פחד מות, מי יודע. אם כל היום המלה טוב לא נשמעה באזני, מי יודע האם זה לא הסוף שלי..."

והנה הגעת, ואמרת ערב טוב-

תפלתי התקבלה, מישהו מתייחס אלי, אני יכול כבר לנסוע הביתה לישון!"

שמעתי, ופחדתי שירדם על ההגה, התחלתי לשוחח אתו, שלא ירדם. על מה? עליו. על הפרנסה, על המונית, על המשפחה, כל דבר שיעסיקו. הגענו לבני ברק, עצר בכתובת, והמונה מראה ארבעים ושבעה שקלים ושבעים אגורות. הוצאתי שטר של חמשים אמרתי:

"מאד נהנתי, תשמור את העודף לעצמך."

"סליחה", אמר, "אני לא לוקח כסף!"

"מה פירוש: אני לא לוקח כסף. עבדת, ומגיע לך. תאר לך שהייתי עומד עד עכשיו בכביש בחשוך. אין לך מושג איזו טובה עשית לי!"

"לא. הרב אמר לי ערב טוב. זה שווה עבורי יותר מהכל!"

"אמרתי כשנכנסתי למונית, ואומר כשאצא ממנה, אבל את הכסף תקח."

"לא, בשום פנים ואופן!"

אמרתי: "אין בעיה. אני נשאר במכונית. אבל תפעיל את המונה. מצדי תוכל לישון, אבל בלי לשלם אני לא יוצא."

"טוב", נכנע הנהג. לקח, ובקש את השם ומספר הטלפון. בשמחה. הודיע שממחר הוא מתחיל להניח תפילין. יש לו, מבר המצוה. אבל עד עכשיו לא הניח, ממחר יניח.

אמרתי: "להניח תפילין זה נפלא, וכל יהודי חייב. אבל מה הקשר בין זה לנסיעה. לא דברתי אתך על קיום המצוות."

הוא בכה: "נכון, אבל הרב היה בן אדם. אמר לי ערב טוב. התייחס אלי כאל אדם. שמח אותי, במה אוכל לגמול לו, לשמחו. חשבתי, אולי אם לא אקח כסף עבור הנסיעה. אבל

התעקשת, וזה גם מוכיח שאתה בן אדם, מוקיר עבודת הזולת. אז אם אודיע לך שאני מתחיל להניח תפלין, זה ודאי ישמח אותך!"
נטלתי ידו בשתי כפותי, והרעפתי עליו ברכות מכל הלב. נפרדנו בדמעות, ונסע לדרכו.
זה היה כאמור במוצאי ז' אדר.

***

כחמשה שבועות לאחר מכן, במוצאי יום טוב ראשון של פסח, צלצל הטלפון. הרמתי.
"שלום, הרב זוכר אותי?" שאל הקול.

"תזכיר לי", בקשתי.

אזני צללו מהשאגה: "א-לקים שמעת את תפלתי!"

שאגתי לעמתו: "הנהג?! ערב טוב לך, חיים מתוקים עליך, מה אתה מספר?!"
אמר: "שכבר כמה שנים שלא ערכת סדר בפסח", רחמנא ליצלן. "אבל כעת אני מניח תפלין, ואמרתי לאמי: אולי נעשה גם סדר?! היא מאד רצתה. יש לנו שכן מסרתי, שאלתי אם נוכל להצטרף אליו. והסכים בשמחה, זה היה ליל סדר נפלא, והתקשרתי לבשר לרב!"
כמה שמחתי לשמוע.

ואז הוסיף: אבל התקשרתי בשביל עוד דבר—

לשמע שוב את ה'ערב טוב לך, וחיים מתוקים, אוי כמה שהתגעגעי לשמוע!"
מה שאפשר לפעל בהתייחסות באמירת? "ערב טוב."

נחת מהבן (גליון השגחה פרטית - פר' תז"מ פ"א)

זה עשרות שנים שחמי עוסק בחינוך. הוא עומד בראשות ישיבה בירושלים לבעלי תשובה ולנערים מתמודדים. כאלו שלצערנו נפלטו מהמסגרת אבל הם רוצים לחזור ולחיות כיהודים חרדיים עובדי השם.

עבודתו של חמי מורכבת ורגישה. המון בחורים עוברים דרכו, והוא מתאמץ לראות בכל אחד את הטוב והיפה, להרעיף טללי תחיה על נפשם הצמאה והמחפשת ולהאיר את נשמתם באור התורה ועבודת השם.

באחת השנים הגיע אליו בחור מלוס אנג'לס שהתרחק מאד מדרך התורה. הוא עשה ממש ככל העולה על רוחו. אחרי תקופת מה קרא לו חמי ושאל אותו, "למה הגעת לכאן?" ענה הבחור: "כי אבא שלי שלח אותי."

"זאת לא סיבה מספקת", ענה חמי, "לכאן באים בחורים שרוצים להתקרב ולהתקדם, ואנחנו כאן כדי לעזור להם. אם לך אין תוכניות להתאמץ, אין לך מה לעשות כאן."

הבחור ביקש שיתנו לו צ'אנס לעוד כמה חודשים. הצ'אנס ניתן אבל המצב לא השתנה. שוב קרא לו חמי והפעם אמר כי למרבה הצער אין בררה. השפעתו של הבחור ניכרה גם בין כתלי הישיבה, וזה כבר היה דבר שלא יכלו לאפשר בשום אופן. "אבל מה אומר לאבא שלי?" שאל הבחור.

"אני לא יכול לומר לו שאני מסולק". חמי ראה שהבן פוחד מאבא שלו ורוצה לכבד אותו, ואמר לו: "אני אדבר עם אבא שלך."

חמי הרים טלפון אל מעבר לים: "מדברים מהישיבה". האב שאל: "מה עכשיו?"
ברגע זה הבין חמי שהאבא בעצם חיכה לטלפון הזה. הוא חיכה לשמוע ששוב הבן שלו עושה בעיות, ורק צרות הוא מביא עליו ועל משפחתו. באותו חלקיק שניה הוא הבין, כי הבחור נמצא כבר שנים ארוכות תחת הרושם שכולם מיואשים ממנו, ואם הוא ידבר כמו

שתכנון, ויאמר לאבא כי אכן יש צרות והבחור אינו מצליח להשתלב, הרי שהוא סותם את הגולל על כל אפשרות לצאת מהמצב הזה אי פעם.

באותו רגע אמר חמי את המילים שהקב"ה שם בפיו. אין לו הסבר אחר מדוע נהג כך: "רצייתי פשוט לספר כמה נחת יש לנו מהבחור, כמה הוא מצליח ומתקדם. ממש הפלא ופלא."

האב נשם לרווחה. השיחה הסתיימה בנעימות, והבחור ששמע את הכל שאל את חמי: "למה עשית את זה?"

את השאלה הזאת המשיך הבחור ושאל את עצמו שוב ושוב. הוא היה מוכרח לענות את התשובה ולתת הצדקה לשיחה הכי בלתי צפויה ששמע בחייו. היום הוא כבר נשוי, מגדל את ילדיו בדרך התורה, וקובע עתים לתורה כמה שעות כל יום. קל לשער מה היה קורה אם חלילה היה חמי מדבר עם האב כמו שחשב בתחילה. היה זה חסד השם והשגחה פרטית מופלאה, שהוא אמר את המילים הנכונות.

חמי טוען כי אמנם הוא ניחן בהבנה חינוכית, אבל הפעם ההבנה החינוכית שלו היתה כי הבחור חייב להסתלק מהישיבה. בעצמו הוא אינו מבין איך הוא אמר מה שאמר, ובמילים ספורות זכה להציל דורות.

נסיעה של הכנסת אורחים (השגחה פרטית פר' בה"ב פ"א)

מספר ר' יצחק מצפת:

לפני שנתיים נסעתי מטבריה לצפת ביום גשום וסוער. ברכב נהג חברי שמעון בן העשרים וחמש, שהיה עדיין בחור. בדרך הבחנו ברכב שעולה באש. בעל הרכב עמד מחוץ לרכב, ולצידו עמדו בני זוג ותינוק. זה היה מחזה מוזר של אש ומים יחד והזכיר קצת את מכת ברד. ריחמנו על נוסעי הרכב, אך לא ידענו איך לעזור להם והמשכנו לנסוע.

לפתע הבנו כי הזוג והתינוק נסעו כנראה עם בעל הרכב, וכעת אינם יכולים להגיע ליעדם. צריך לעזור להם. החלטנו שאנו חוזרים לזירה, לבדוק את העניין.

חזרנו למקום ושמעון שאל אותם: "אולי אתם רוצים לנסוע לצפת?"

בני הזוג התרגשו מאוד. הם היו נבוכים ואובדי עצות, וההצעה שלנו הייתה הישועה שלהם. הם הודו לנו מקרב לב ועלו על הרכב.

המשכנו לנסוע, ושוטר עצר אותנו. הוא הציץ לתוך הרכב ושאל: "מה זה? תינוק בלי סלקל!"

שמעון הסביר לו שהיה כאן מעשה של הצלת נפשות. הנסיעה של הזוג והתינוק לא הייתה מתוכננת, אספנו אותם מצד הדרך ליד רכב בוער באש, ומובן שלא היה שייך להתחשב בזוטות כמו סלקל. השוטר נטה להאמין לנו, אלא שאז קפץ שוטר זקן וצעק: "אתם שקרנים! לא מאמין לסיפורים שלכם! מגיע לכם דו"ח!"

ואכן, השוטר לא ויתר, ולא זו בלבד, אלא רשם דו"ח מחמיר במיוחד: קנס של אלף שקל והורדה של 6 נקודות. כדי להבין את משמעות הדבר נסביר שבהורדה של 12 נקודות כבר צריך לעבור קורס נהיגה חדש.

ניסינו להתווכח ולהציע לשוטר לקחת את בני הזוג והתינוק ברכב שלהם... הם התעצבנו כהוגן, והשוטר הזקן צעק: "סעו הרגע!"

נסענו. האווירה ברכב לא הייתה נעימה. שמעון לא הבין איך ייתכן שהדבר קרה לו לאחר שקיים מצוה, והאברך האורח הרגיש גרוע, כשראה שמטיבו נקנס בסכום כה גדול בגללו. יחד ניסינו למצוא דרכים לצאת מהסבך.

חשבנו לגשת למשפט לביטול הדו"ח, אבל אז התברר שהאברך היקר ומשפחתו גרים בכניסה הסמוכה לביתו של שמעון. אם כך, התובעים יטענו שבוודאי כבר הייתה הכרות מוקדמת בין האברך לנהג, כך שאין סיכוי שיאמינו לנו.

בשלב הזה האברך הציע לשלם את הקנס, אבל שמעון לא הסכים. מה פתאום? זאת המצווה שלי והקנס שלי, ובכלל איך מבקשים מזוג צעיר אלף שקלים? תהיו רגועים, תרגישו בנוח, אם נגזר עלי להפסיד אלף שקלים, אני שמח שזה הגיע בדרך של קיום מצוה. ברוך השם!

האברך התרגש מאד. זאת הייתה ההיכרות הראשונה שלו עם שמעון, אך לא האחרונה. מאז הם החלו להיפגש בתדירות גבוהה. האברך קשר שיחה עם שמעון וראה שהוא אציל מידות וירא שמים. הוא גם שמע מפיו באיזו ישיבה הוא לומד. האברך סיפר לאביו על הנסיעה ועל הקנס ושיבח מאוד את שמעון. ואז עלה בדעתו של אביו רעיון של שידוך. הרעיון הלך והתקדם, וברוך ה', כחצי שנה לאחר אותה נסיעה של הכנסת אורחים וקנס בצידה התארס שמעון.

לאחר האירוסין ערך שמעון מסיבת הודיה. בסעודה סיפר איך התגלגלו העניינים ואמר: הסיפור היה נראה בלתי מובן. עשיתי מצוה, ולא רק שלא הרווחתי אלא הפסדתי 1000 שקל ועוד 6 נקודות.

אבל הקב"ה ברוב רחמיו ישב באותה שעה ועשה את מה שכתוב במדרש (ויצא, פרשה ס"ח) שהקב"ה עושה מיום שגמר לברוא את העולם: "יושב ומזווג זיווגים, בתו של פלוני לפלוני, ממונו של פלוני לפלוני". הוא גלגל שהרכב יישרף ואני אשלם 1000 שקל, כדי שאגיע לזיווג שנקבע לי משמים.